

"נבון, יש סבוי לכל יהודי,

אכל אולי אני כבר מקרה אבוד..."

ובכן, אחי היקר: זה בן נאמר עליך, ודוקא עליך

הקדוש ברוך הוא יושב ומצפה לך

שתחזור בתשובה עכשו

שער 10

גם אתה
יכול
לחזור

א. בת קול קוראת לנו מדי יום: "חזרו בתשובה!"

בזמן הנביאים היה הקדוש ברוך הוא שולח את הנביאים לישראל, שיעמדו בכפר השוק, ויצעקו בקול גדול: "חזרו בתשובה!".

בימינו אין עוד נביא, אבל עדין יש בת קול שיוצאת משמים מדי יום, וקוראת לכל יהודי לחזור בתשובה.

וכך מכריזה הבת-קול:

"קול הקול של הקולות נתעורר מלמעלה למטה... התעוררו! מנמנמים וישנים, אלו שהשנה בחרי עיניהם, אינם יודעים ואינם מסתכלים ואינם רואים שהם אטומי אונים, כבדי לב, ישנים ואינם יודעים. התורה עומדת לפנייהם ואינם משגיחים, ואינם יודעים במה שמסתכלים. רואים ואינם רואים. התורה מרימה קולות, הסתכלו טפשים! פתחו עינים ותדעו! ואין מי שישיגח, ואין מי שיטה אָזְנו, עד מתי תהיו בתוך החשך מחמת רצונכם הרע, הסתכלו לדעת ויתגלה לכם אור המאיר" (זהר ויצא, דף קסא, ב).

עבור מי מיעדת הבת-קול?

מי שומע אותה?

כלנו!

הנשמה שלנו 'שומעת' את הבת-קול הזו, ללא אמר ודברים. לכן כל אדם עשוי לחוש הרהורי תשובה בכל יום.

אין הם סתם מחשבות שצצו, זו הבת-קול שפלחה את סגור לבו, והיא שיצרה את הרהורי התשובה בקרבנו (על פי 'ראשית חכמה', שער התשובה, פרק א).

האזינו אם כן להרהורי התשובה שלכם, ודעו: מחשבות אלו הם שליחים משמים לקרא אליכם בשם ה' - חזרו בתשובה!

ב. ראש הכנפייה שהפך לראש ישיבה

כאשר פרצה המהפכה הקומוניסטית ברוסיה, שרר פחד של ממש מללמד תורה ולשמר מצוות. אולם בישיבות נובהרדוק, לא הפירו את המלה 'פחד'. שם מסרו נפש על למוד תורה וקיום המצוות, בעז רוחם ובתקף בטחונם.

אחד הסניפים של נובהרדוק קבע את מקומו בעירה 'ברדיטשוב' שבאוקראינה, כשבראשו עומד רבי שמואל וינטרוביץ' זצ"ל, שהיה מחזק את התלמידים להוסיף ולהתעלות אף בשעת שמד זו.

והנה באחד הימים התפרצה לישיבה כנפייה אימתנית של בולשביקים (-חברי המפלגה הקומוניסטית), כשנשקם בידם, והם זוממים לפרע בהם פרעות.

ראש הישיבה לא אבד את עשתונותיו. הוא נגש בשלום אל אחד מראשי הכנפייה, שהיה בחור יהודי, הניח יד על כתפו בחיוך, ואמר לו: "אם תקדיש את עצמך לתורה, יצא ממך כלי מפארו!".

הלה - שהיה איש אמת בפנימיותו - נדהם ונרתע, וכשהתעשת השיב: "אם תצליח לשכנעני בצדקת דרכך אעבר לצדך".

רבי שמואל פרש עמו לקרן זוית, ובמשך שעה ארפה הרצה לפניו על חובת האדם בעולמו. דברי המוסר שנבעו מלב טהור, נפחו בגחלת היהודית העמומה זיק שהעלה שלהבת, והבחור קבל את החלטת חייו: עוד היום מצטרף הוא לישיבת נובהרדוק!

הצטרף אפוא לתלמידי הישיבה, תוך שהוא מתעלם מן הענש הצפוי לו עם בגידתו בקומוניסטים. בהיותו בעל כשרון וכחות נפש, זכה לקבל על תורה בשלמות, והתעלה בתורה וביראה. בהמשך נטלו ר' שמואל לעזרתו בנהול הישיבה, ולימים אף יסד ישיבה בעצמו.

בשנת תרפ"ט נשא לאשה את אחותו של ר' שמואל, ובמעמד החתונה הכתר לרבה של העירה 'טעכלין'. מפרסם היה בליטא בדרשותיו ופסקיו (על פי ספר 'בסופה ובסערה', עמ' עז).

זהו אחד מני רבבות.

ג. ואולי אני כבר לא יכול לחזור?

רבבות אלפי בעלי תשובה, שעשו מהפכה מן הקצה אל הקצה, והפכו לצדיקים גמורים, המשבצים פיהלומים בכתר ההיסטוריה היהודית.

גם אתה יכול להיות אחד מהם.

יבוא אדם ויטען: שמעתי פעמים רבות שכל יהודי יכול לחזור בתשובה, אולם דברים אלו נאמרו על סתם יהודי שחטא. אבל אני הרי במצב כה גרוע, אני כבר מחוץ לתמונה...

באה התורה ומלמדת אותנו, כי לא כן הדבר. אתה, אתה במיוחד - יכול בהחלט לחזור בתשובה!

בחמש דברים (פרק ד), זו קריאת התורה שאנו קוראים בתשעה באב, מתאר הכתוב תמונת מצב עגומה במיוחד:

כי תוליד בנים ובני בנים ונושנתם בארץ והשחתם ועשיתם פסל תמונת כל ועשיתם הרע בעיני ה' אלקיך להכעיסו - עם ישראל 'מתישנים', כלומר מתרגלים לארץ ישראל, וחוטאים בחטא עבודה זרה, להכעיס.

העידתי בכם היום את השמים ואת הארץ כי אבד תאבדון מהר מעל הארץ אשר אתם עברים את הירדן שמה לרשתה לא תאריכון ימים עליה כי השמד תשמדון - כתוצאה מכך, הקדוש ברוך הוא מגרש את עם ישראל מארץ ישראל.

והפיץ ה' אתכם בעמים ונשאתם מתי מספר בגוים אשר ינהג ה' אתכם שמה - עם ישראל מתפזר בארצות שונות, ומתמעט מאד במספרו.

ועבדתם שם אלהים מעשה ידי אדם עץ ואבן אשר לא יראון ולא ישמעון ולא יאכלון ולא יריחון - גם במצב זה ממשיך עם ישראל לעבד עבודה זרה.

בשלב הזה, המצב נראה חסר סכוי. קמץ יהודים בתוך גוים רבים, שאף עובדים עבודה זרה כמותם. איזה סכוי נשאר לעם ישראל?

אבל - כאן מגיעה התפנית! ממשיך הפסוק ואומר: ובקשתם משם את ה' אלקיך ומצאת כי תדרשנו בכל לבבך ובכל נפשך.

אומר על כך הבעל שם טוב: ובקשתם משם את ה' אלקיך ומצאת - משם דיקא, במקום שהוא ובאיזה מדרגה שיהיה, משם תמצא את ה' אלקיך, ויוכל להדבק בה' ('מאור עינים' - לקוטים, ד"ה ועשית).

ובכן, יהודי יקר!

גם אם נפלת למקום שלא שיערום אבותינו, ולא חלמת מעולם שתגיע אליו - דע לך שגם משם, משם דוקא - תוכל לבקש את ה', ואף למצא אותו!...

ד. מה מלמדים אותנו שלושת מלכי ישראל

אלו היו שלושה ממחטיאי הרבים הגדולים בהיסטוריה:

ירבעם בן נבט - העמיד שני עגלי זהב לעבודה זרה, אחד בבית אל ואחד בִּדֹן, והחטיא בהם את ישראל. 'השחית את ישראל לאביהם שבשמים'.

אחאב מלך ישראל - לא הניח עבודה זרה בעולם שלא עבדה, העמיד עבודה זרה בכל תלם בארץ ישראל, כתב על דלתות שומרון: "אחאב כפר באלקי ישראל", רצח את נבות היזרעאלי, ואשתו איזבל הרגה את כל נביאי ה'. 'עוכר ישראל'.

מנשה מלך יהודה - בנה מזבחות לבעל ולכל צבא השמים, מחק שמות ה' מספרי התורה, נפץ את מזבח ה', העמיד צלם בהיכל, הרג המונים שלא הסכימו לעבד עבודה זרה, ואף את סבו ישעיהו הנביא הרג. 'הרבה לעשות הרע בעיני ה' להקעים'.

ואפלו הם - יכלו לחזור בתשובה!

כמו שכתוב ב'ארחות צדיקים':

אין לך דבר שעומד בפני בעלי תשובה. ולא יחשב אדם: הואיל וחטאתי והחטאתי אחרים לא אוכל לשוב, ומרפה ידו מן התשובה.

חלילה מעשות זאת! כי אמרו בפרק חלק (סנהדרין קב, א) **אפלו ירבעם, שחטא והחטיא, הקדוש ברוך הוא אמר לו 'עתה תשוב', ולא רצה.**

צא ולמד מאחאב מלך ישראל, שגזל וחמד ורצח, וקרא ליהושפט מלך יהודה ונתן לו (לאחאב) מלקות בכל יום שלוש פעמים, והיה משכים ומעריב בצום ובתפלה לפני הקדוש ברוך הוא, והיה עוסק בתורה כל ימיו, ולא שב אל מעשיו הראשונים, ונרצית תשובתו, שנאמר: הראית כי נכנע אחאב מלפני, יען כי נכנע מפני לא אביא הרעה בימיו (מלכים א כא, כט).

ועוד צא ולמד ממנשה בן חזקיהו, שעשה כל התועבות הרעות שבעולם, וקבלו הקדוש ברוך הוא בתשובה ('ארחות צדיקים', שער התשובה).

עכשו תגיד את האמת: עם כל הנפילות והחטאים שעברו עליך, האם אתה יותר גרוע משלושת המלכים הללו?

בודאי שלא!

אז עכשו בטוח, אבל ממש בטוח, שגם אתה יכול לחזור בתשובה.

במאה אחוז!

ה. שקר ענה כך היצר הרשע

כתב בספר 'שומר אמונים':

והנה אם האדם נופל לטמטום גדול ולחשכות, ואין לו חשק ללמד, ולא להתפלל, ולא לעשות שום דבר שבקדשה, והיצר מטעים לו בלמוד ובתפלה טעם מיתה רחמנא לצלן, כידוע להמנסים בכל אלה, ונופל חס ושלום ליאוש גדול.

שהיצר מיאשו משני עולמות, ומראהו שאין לו לא עולם הזה ולא עולם הבא, ומזכיר לו העברות, ואומר לו בהתרפקותו בעבודתו יתברך: "ראה כי אין רוצים בשמים שתעבד ה', כי הרבה פעמים התחלת ומפילים אותך".

ולא עוד אלא שנופל בעברות חס ושלום עוד הרבה יותר מקדם, כי היצר רודף אחר נשמות המסגלים לעבודת ה' בפרט להחטיאם, ואלו שעוסקים ורוצים לעשות תשובה לפני ה'.

אז דע לך אחי אהובי חביבי כנפשי, כי שקר ענה בך היצר הרשע הרוצה להדיחך באמת משני עולמות.

כי בודאי ובודאי שהקדוש ברוך הוא משתוקק ומצפה לכל בר ישראל שישבו אליו, גם בכל מיני נפילות וירידות, אפלו הוא ממשיך ידו כבר לשאול תחתית, שהוא שער הנו"ן של טמאה, עם כל זה הקדוש ברוך הוא משתוקק ומצפה אליו.

וזה הכוונה (דברים ל, ד): אם יהיה נדחף בקצה השמים, משם יקבצה ה' אליך ומשם יקחה (על פי 'שומר אמונים', מאמר הבטחון והתחזקות, פרק י).

ו. ספור חייו המסעיר של אלישע בן אבויה – 'אחר'

בודאי שמעתם על 'אלישע בן אבויה', המפרסם בכינויו: 'אחר'. הבה ונפיר את ספור חייו מקרוב. אלישע בן אבויה היה עמל ויגע בתורה, עד שנחשב לאמורא הכי חשוב בדורו.

אמרו עליו על אלישע בן אבויה, שלא היתה העזרה ננעלת על איש חכם וגבור בתורה בישראל כמותו, וכיון שהיה מדבר ודורש בלשכת הגזית או בבית המדרש של טבריא, היו כל החברים עומדים ומאזינים לדבריו, ואחר כך באים כלם ונושקין אותו על ראשו (רות רבה, מהדורת לרנר, ו, ז).

אך התורה שלו היתה פגומה, ומערבת בתרבות חיצונית: 'ספרי מינים היו נושרים מחיקו, וזמר יוני לא פסק מפיו. לא כשולן היה זה, אלא שיטה.

באחד הימים ראה אלישע אדם, שאביו בקש ממנו להוריד לו אפרוחים מראש העץ, ובכל זאת נפל הלה מן העץ ומת. התפלא אלישע מאד: הרי יהודי זה קים בו זמנית גם מצות 'כבוד אב ואם', וגם מצות 'שלוח הקן', שתי מצוות שהתורה הבטיחה לגביהם 'והארכת ימים', והיכן אריכות ימיו של זה? והנה בעוד שיהודי נאמן אינו נרתע מקשיא כזו או אחרת, הרי

שאלישע, שתורתו לא היתה קדושה וטהורה, נכנס להרהורי כפירה בעקבות קשיא זו.

אולם בכל זאת המשיך הוא בלמוד התורה. ולא רק בגמרא, אלא גם בקבלה. הוא היה לאחד מ'ארבעה שנכנסו לפרדס', כלומר ארבעה תנאים שנשמעם עלתה לשמים בחייהם כדי לצפות בכל צבא המלאכים.

אך מכיון שאלישע לא היה ראוי לדרגה זו, הגיע מכה לידי כפירה, ומיד ראה שמחקו את כל זכיותיו בשמים בבת אחת, ויצאה אז בת קול ואמרה: 'שובו בנים שובבים חוץ מאחר!'. אמר: "מכיון שהפסדתי את העולם הבא, לפחות אהנה מהעולם הזה" (אי, איזו טעות! שהרי לבסוף יהיה חוב לתקן את ה-כ-ל!...).

יצא ובקש לעבר עברה חמורה. אמרה לו האשה: "ולא אלישע בן אבויה אתה?", מיד הלך ועקר צנן מתוך ערוגה בשבת, כדי להראות שהוא השתנה ופרק על מצוות. אמרה: "אחר הוא", כלומר הוא נהיה בן-אדם אחר. ומאז נקרא שמו 'אחר'.

אבל הוא לא הסתפק בכך, אלא צלל לתהומות של שפלות. בשעה שגזרו הרומאים גזרות על ישראל, והיו מעבידים את ישראל בשבת, היו היהודים נושאים משא אחד על ידי שני אנשים, כדי שיהיו בגדר 'שנים שעשו' ופטורים. אמר אלישע לרומאים: "תחיבו אותם שישא כל אחד משא אחד, כדי שיחללו שבת".

כל תלמיד שהיה רואה אותו גדל ומצליח בתורה, היה הורגו על ידי שם ה' או על ידי כשוף. ועוד: נכנס היה לבית המדרש, ורואה נערים יושבים לפני הספרים. היה אומר: "מה הם יושבים פה? הרי זה יצא נגר, וזה יצא ציד, וזה חיט!", עד שהיה מרפה את ידיהם ועזבו את הלמוד.

אמנם גם לאחר שיצא אחר לתרבות רעה, עדין היה רבי מאיר בא ללמד מפיו, משום שהיו דברי תורה מרבי עקיבא שהיו ידועים רק לאחר, ולא רצה רבי מאיר שיאבדו.

תוך כדי שיחותיהם, בקש רבי מאיר מאחר בתחנונים: "רבי, חזר בך!".

אולם אחר השיב לו בעצב: "כבר שמעתי מאחורי הפרגוד 'שובו בנים שובבים חוץ מאחר'".

כפי שכתב בנו של החפץ חיים:

היה מרגל בפיו של אבי מורי - החפץ חיים זצ"ל - כי אף החוטא היותר גדול מתקבל בתשובה, וגם אלישע-אחר אם היה שב, היה מתקבל. אמנם שמע בת קול 'שובו בנים שובבים חוץ מאחר', וטעה בחשבו שנועלים לפניו שערי תשובה, אבל לא כן כוננת הבת קול.

אלא כי חטאיו כל כך רבו עד שאין מפצירין בו לעמת שאר חוטאים שנאמר בהם 'שובו שובו מדרכיכם הרעים ולמה תמותו בית ישראל' (יחזקאל לג, יא), אבל לגדל עוונותיו לא בקשו אותו. אבל אם דחק ונכנס - בודאי היו מקבלים אותו! ומקרא מלא הוא (שמואל ב, יד, יד) 'לבלתי ידח ממנו נדח' (על פי 'כל כתבי החפץ חיים השלם - דגמא מדרכי אבי זצ"ל', אות עח).

כלומר: לכל חוטא הקדוש ברוך הוא מתחנן 'שובו שובו' בתשובה, דהינו שמושיט ידו אליו עם סיעתא דשמיא מיחדת לשוב, ואלו מ'אחר' הקדוש ברוך הוא לא בקש לחזור בתשובה, ולא סיע לו לחזור, ובכל זאת אלו חזר - היה מתקבל. כי אין יהודי נדח בעולם שאינו יכול לחזור בתשובה.

מה בכל זאת היתה כוננת הבת קול?

היא נועדה להזהיר אותו שמצבו קשה, ושעליו לחזור בתשובה בדחיפות.

כך מסביר ה'שפתי חיים':

אחר היה יכול לראות בדברי הבת קול אזהרה משמים: 'דע שהנהך בסכנה גדולה!'. אבל אחר לא שמע בזה התעוררות לתשובה אלא הלך והתפקר (על פי 'שפתי חיים', מועדים א, עמ' ו).

ח. יש תקווה לכל אלו שנפלו לאינטרנט

ומה לגבי אלו שנפלו ברשת הסרטים והאינטרנט? האם נגזר עליהם לטבע שם לנצח?

חס וחלילה!

לימים חלה אלישע את חליו האחרון. באו ואמרו לרבי מאיר: "הרי רבך חולה!". הגיע לבקרו, וראה שהוא עומד למות.

שאלו רבי מאיר: "ואין אתה חוזר בך?". שאל אותו אלישע: "ואם אני חוזר - אני מתקבל?". אמר לו: "כתוב 'תשב אנוש עד דכא' - עד דכדוכה של נפש מקבלין!".

באותה שעה בכה אלישע, ונפטר ומת. והיה רבי מאיר שמח בלבבו ואומר: "דומה שמתוך תשובה נפטר רבי".

אכן - הרהור תשובה הוא התחלה מעלה, אף עדין היה צריך תקון גדול.

לאחר שנפטר אמרו בשמים: "אי אפשר להכניסו לגיהנום בגלל שעסק בתורה, ואי אפשר להכניסו לגן עדן משום שחטא".

אמר רבי מאיר: "מוטב שידון בגיהנום ויכנס לבסוף לגן עדן, מתי אמות ואעלה עשן מקברו!". ואכן כאשר נפטר רבי מאיר, פעל שאחר יזכה להכנס לגיהנום, והיה יוצא עשן מקברו (העשן יצא מקברו דרך נס, כדי לפרסם את הענין - מהרש"א).

אמר רבי יוחנן: "מתי אמות ואכבה עשן מקברו". ואכן, כשנפטר רבי יוחנן פסק העשן מקברו של אחר, כלומר שנכנס לגן עדן (על פי גמרא חגיגה טו, ב, וירושלמי חגיגה ט, ב).

ז. גם אלישע בן אבויה יכול לחזור בתשובה

ועתה, ידידי היקר.

אמנם אלישע בן אבויה כבר נמצא בגן-עדן מזמן, אבל רבים-רבים עדין חוזרים ונופלים באותה טעות.

שומעים הם בדמיונם 'בת קול' שאומרת 'שובו בנים שובבים חוץ מראובן' 'חוץ משמעון', וכן כל אחד כפי שמו.

טעות חמורה, אימה ומסכנת.

אמנם יש שהתבטאו בלשון חריפה - 'כל באיה לא ישובון', ממנה משתמע לכאורה, כי מי שנפל ברשת האינטרנט, שוב אינו יכול לצאת ממנה לעולם. אולם גדולי התורה הבהירו, שעקר מטרת לשון זו הייתה להרתיע את הנקיים שלא יפלו אל הרשת, כי אכן באמת קשה לצאת ממנה. אבל למעשה - אפשר ואפשר לצאת!

דברי הגאון רבי משה שטרנבוך שליט"א, בכנוס בני תורה:

כל אחד צריך לדעת את האמת הפשוטה שהאינטרנט טמא ומטמא כל אחד, ואסור אפלו להתקרב אליו.

והעקר יש לראות שכל אחד יקבל על עצמו להשמר מאותם הכלים, וגם מי שכבר הרגל בזה, מכל מקום אין לו להתיאש ולחשב שלא יצליח, כי גם אם על פי דרך הטבע קשה לו מאד לצאת מזה, צריך לקחת בחשבון שיש סיעתא דשמיא מיחדת להצליח, וכמו שאמרו חז"ל (שבת קד, א) הבא לטהר מסייעין בידו (מאמר שבועי מהגר"מ שטרנבוך שליט"א, ויקהל-פקודי תשפ"א).

ובשם הגאון רבי שמעון בעדני שליט"א:

אמר שהוא חוזר ואומר (אודות האינטרנט) כי 'כל באיה לא ישובון' אך בודאי שיש תשובה גם משאול תחתיות, והזכיר את דברי הגמרא שאלישע בן אבויה שמע בת-קול 'שובו בנים שובבים חוץ מאחר', ובכל זאת היה צריך לחזור בתשובה ולא להאמין לבת-קול, ודאי שתשובתו של החוטא מתקבלת אפלו מהמקום הנמוך ביותר. ותמה 'וכי יש כאלו שאינם מאמינים בכח התשובה?!' (על פי חוברת 'אין תקנה?' מאת הרב יצחק גבאי).

מדברי כ"ק האדמו"ר מסלונים שליט"א:

הסכנה של הפגעים הטכנולוגיים בזמננו, עד כדי כך שיש אומרים שעל כגון דא נאמר 'כל באיה לא ישובון'. ואמנם אין דבר העומד בפני התשובה, אך זה מסוג החטאים שמעבירים את האדם לעולם אחר, ומשום כך סכנתם חמורה כל כך (על פי 'דרכי נעם' תשע"ה, עמ' שלט).

מדברי הגה"צ רבי בנימין פינקל שליט"א, מנהל רוחני דישיבת מיר:

צריך מאד להזהר מהפרוש של 'כל באיה לא ישובון' במשמעות שאין תקנה כלל, כי זה לא נכון והדבר עלול ליאש. אכן צריך להזהיר מראש שלא יפלו לזה, כי מי שנופל לזה צריך הרבה סיעתא דשמיא כדי להנצל, תלוי באיזה עמק נמצאים. יש שנדרשו למרכז גמילה כמו מסמים רחמנא לצלון, ויש שיש עדין בכחם לצאת מכך בכחות עצמם מתוך התחזקות ברוחניות (יתד נאמן, יום שלישי כ"ז באדר תשע"ז).

וברוך ה' רואים אנו זאת הלכה למעשה. זכיתי בס"ד ללוות עשרות בחורים בתהליך הגמילה מהאינטרנט, ומן כל מרעין בישין, ויחד עם עבודתם של חברי, מדבר כבר במאות ומסתמא כבר באלפי נערים שנגמלו מהרשת!

ט. 'הושענא למען גבור הנאבק עם שר אש'

כך תאר את התהליך, בחור יקר שהפרת:

"זה היה כמו החלום הכי מתוק שלי. הייתי מדמין את עצמי, איך אני נראה עם איפון. כמה בעיות יפתרו לי אם יהיה לי איפון. חדשים חפיתי ליום המיחל שבו יהיה לי איפון.

באותו זמן שהייתי 'און-ליין', החיים שלי השתנו לרעה מכל הבחינות. יום נהפך ללילה וללילה נהפך ליום. שם במטתי הייתי שוכב מחבר לכל העולם, יודע בדיוק איפה מתי איך מי ולמה, אבל למעשה הייתי מנתק אפלו מחברי הקרובים.

שעות על גבי שעות בזבזתי על המכשיר, כשהייתי מנסה לשבת ללמד, כל הזמן רטט לי הכיס, כל הזמן "התעדכנתי". האיפון וחבריו עצמו לי את השכל וטמטמו לי את הלב. תרצתי לעצמי תרוצים, שזה מכשיר מועיל, אפלו מפתח מאד, בהכחשה מחלטת שהיצר הרע שלי לובש קפסא בצורת איפון, חייתי עם האיפון חברי הטוב, באמצע האכל, בשמונה עשרה, בלמוד, במטה, אפלו כשהייתי יוצא לבלות לא שכחתי אותו.

דברים שהיה לוקח לי לעשות שתי דקות נמשכו ונמרחו ליותר, כי הייתי עסוק עם האיפון. שלא נדבר על הנזק הפספי החדשי שהאיפון היה גובה ממני כל חדש, ממש הוא היה בבחינת "קנה לך חבר".

המסקנה שהבנתי למזלי אחרי תקופה, שהאיפון הוא בזבז כסף, טמטום הלב, והרבה דברים שאין להעלות על הכתב. עדין היה קשה להתנתק, אבל בחסדי שמים שלח לי הקדוש ברוך הוא כח לזרק את אותו המכשיר.

עכשו שאני 'אוף-ליין', האובססיה שפתחתי למכשיר פחתה, והתפנה מקום בגופי הגשמי והרוחני. התורה שאני לומד נראית אחרת, הגמרא היא שורות על גבי שורות, ואני יכול ללמד אותה בנחת, ולהתענג על האוצר הטמון בה" (נכתב על ידי בעל המעשה, בתקוני לשון קלים).

איזה תהליך מרגש זה, אלו רגעים נפלאים!

כמו צמח קטן וירק, המבצבץ ועולה מבין הסלעים, כך חוזרים הצעירים הללו לחיים תקינים, לאט, בעדינות וברגישות.

ממש תחית המתים!

י. ואם אתה 'תקוע' ולא מצליח להתחזק בכלל?

גם אם כעת אינך מצליח לחזור בתשובה כלל וכלל, מכל מקום לעולם אל תשלים עם מצבך הביש!

וכפי שבאר ב'נתיבות שלום':

משל - לאדם שנפל לבור עמק. שכל זמן ששומעים אותו בוכה וצועק - אות הוא שעודנו חי. אך כאשר אין שומעים את צעקתו - סימן שנפילתו קשה ביותר והפכתו אינה עמו.

והנמשל - מרן מקוברין זיע"א אמר, שהגרוע ביותר הוא כאשר יהודי משלים עם מציאותו הרוחנית כמות שהיא ואינו עמל לשנותה. ברם יהודי שמכיר באמת, והוא חש כי חיים שכאלה אינם חיים, הוא לא אבוד. יש בו נקדת חיים, שעוד תביא לצמיחתו המחודשת.

כאשר התגלה הקדוש ברוך הוא למשה במראה הסנה, חשש משה: 'והן לא יאמינו לי' (שמות ד, א), כי סבר שכבר השלימו עם המציאות של מ"ט שערי טמאה, ונתיאשו.

אולם הקדוש ברוך הוא אמר לו: 'ראה ראיתי את עני עמי אשר במצרים וגו' כי ידעתי את מכאביו!'. אתה רואה את החיצוניות, שהם משקעים במ"ט שערי טמאה, אך אני רואה את פנימיות נפשם, כי מלאים הם בכאב, ומשועים לפדות הנפש.

לכן התגלה הקדוש ברוך הוא למשה בסנה - רמז לישראל שהיו אז כמו שיח יבש וקוצני. **בוער באש -** הטמאה של המצרים בוערת בהם. **והסנה איננו אכל -** עדין נשארה בתוכם נקדה של קדשה.

מכאן ילמד כל אחד מישראל, המיחל לגאלת נפשו, כי כל עוד הוא אינו משלים בשום אופן עם המציאות, ומחפש את כל העצות איך לצמח מחדש, הרי שכח הגאלה חי בתוכו. עוד יקום הוא ויצמח מחדש (על פי 'נתיבות שלום', שמות, עמ' לב).

ולכן:

אף כאשר נדמה לאדם שהוא לא פועל כלום ואינו משיג כלום, ולמרות רצונו הוא עודנו מתבוסס בבץ, מכל מקום עדין יש מעלה עצומה בעצם זה שלא התיאש.

ישאר הוא על משמרתו ולא יעזב את עמדתו, ישב פתח האהל כחם היום, וימשיך להמתין ולהמתין ליד הפתח, וישאר שם עוד ועוד, עד שירחמו עליו מן השמים.

יא. כי זה כל האדם הישראלי - שאין להתיאש כלל!

מנין יודעים אנו שאין להתיאש כלל? מהבסיס הראשוני של כלל ישראל. שהרי אברהם ושרה היו כבר זקנים והתיאשו לגמרי מן האפשרות שיולד להם בן, ובכל זאת עשה הקדוש ברוך הוא נס והולידו את יצחק. דבר זה הטמיע בתשית של עם ישראל את העקרון הנצחי - 'אין ליהודי להתיאש כלל!'.
157

כך כתב רבי צדוק הכהן מלובלין:

אין ליהודי להתנאש משום דבר.

בין בעניני הגוף - כמו שאמרו (גמרא ברכות י, א) אפלו חרב חדה מנחת על צוארו של אדם אל ימנע עצמו מן הרחמים.

בין בעניני הנפש - אפלו נשתקע למקום שנשתקע, וחטא בדבר שאמרו ז"ל (זהר נחתי ריט, ב) שאין תשובה מועלת חס ושלום, או שתשובתו קשה, או שרואה עצמו משתקע והולך בעניני עולם הזה, אל יתנאש בעצמו לומר שלא יוכל לפרש עוד, כי אין יאוש כלל אצל איש יהודי, וה' יתברך יכול לעזור בכל ענין.

וכל בנין אמה הישראלית היה אחר היאוש הגמור, דאברהם ושרה זקנים ומי מלל לאברהם היניקה וגו' (בראשית כא, ז), שלא עלה על דעת אדם עוד להאמין לזה, ואפלו אחר הבטחת המלאך, ושרה הצדקת ידעה והאמינה דהשם יתברך כל יכול, ועם כל זה צחקה בקרבה, שהיה רחוק אצלה להאמין זה.

אבל באמת מאת ה' היתה זאת שיהיה בנין האמה דוקא אחר היאוש הגמור, שלא האמין שום אדם ואפלו שרה שתפקד עוד, כי זה כל האדם הישראלי להאמין שאין להתנאש כלל, דלעולם השם יתברך יכול לעזור, והיפלא מה דבר (דברי סופרים, אות טז).

יב. "בוא אצלי כי הנני מוכן ומזמן לקבלך"

המחשבות המרחיקות - הן המחשבות כאלו הקדוש ברוך הוא לא מענין בי. נגמרה לו הסבלנות אלי. יש לו מספיק יהודים נאמנים, והוא לא צריך אותי, הנכשל והחוטא.

אבל!

אלו רק ידעת, כמה הקדוש ברוך הוא ממתין לך, בדיוק לך!...

אלו רק הרגשת, את ידיו המושטות אליך, כן כן, ממש אליך, ומתחננות שתשוב אליו...

כתוב בפסוק: 'אמר שמר אתה בקר וגם לילה אם תבעיון בעיו, שבו אתיו' (ישעיה כא, יב).

מסביר הזהר הקדוש: אם תבקשו בקשותיכם בתפלה לפני המלך הקדוש, בקשו, התפללו, ובקשו בקשותיכם ושובו אל אדוניכם. 'אתיו' - כמי שמזמן לקבל את בניו ולרחם עליהם, אף כן הקדוש ברוך הוא. בקר וגם לילה הקדוש ברוך הוא קורא ואומר: 'בואו!', אשריהם עם הקדוש שאדונם מבקש אותם, וקורא אותם לקרבם אליו (זהר, פרשת תרומה דף קל, ב).

ואומר ה'ראשית חכמה':

מסוף המאמר נלמד עוד רחמיו יתברך על ישראל עם סגלתו, שאומר להם 'בואו' כמי שמזמן לקבל את בניו ולרחם עליהם, והוא כמשל האב האומר לבן שנתרחק ממנו: 'בוא אצלי כי הנני מוכן ומזמן לקבלך'.

ומי הוא אשר יקרא דברים אלו ולא יכנע לבבו הערל וישוב לאביו שבשמים, הואיל ואביו הוא רחמן ורוצה שהבן יתקרב אצלו, ראוי שלא יתרחק חס ושלום ושלא יקשה ערפו, ויקום בזריזות משנתו לבוא להתחנן לפני השכינה בבית הכנסת בדמעה ובתפלה כדי שיקבלהו ('ראשית חכמה', שער התשובה, פרק א).